

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem Mgr. Tomášem Blažkem ve věci

žalobce: **S. K.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2019, č. j. OAM-370/LE-LE05-VL11-2018,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Žalobce namítl porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy, § 3 správního řádu, neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné

pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, v souvislosti s § 14a zákona o azylu. Dále namítl porušení § 50 odst. 2, odst. 3 správního řádu (žalovaný nezjistil všechny rozhodné okolnosti a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo) a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu.

3. Konkrétně žalobce uvedl, že opustil svoji vlast především z obavy před válkou. Uprchnul před hrozbou skutečného nebezpečí vážné újmy z důvodu vážného ohrožení života civilisty v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Povolávací rozkazy by ho povolaly do aktivní služby do armády, proto si předvolání nepřebíral, protože odmítá bojovat na Ukrajině proti Ukrajincům. Ukrajina je pět let ve válečném konfliktu s ozbrojenými povstanci vyzbrojenými Ruskou federací. V důsledku toho by žalobce mohl být ohrožen vážnou újmou ve smyslu § 14a zákona o azylu; proto se dovolával udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1, odst. 2 zákona o azylu. Žalobce si je vědom toho, že vojenská služba je jednou ze základních státoobčanských povinností, současně však nechce bojovat ve válce, která nemá nic společného s ochranou jeho vlasti. Obává se možného trestního stíhání v případě nenastoupení vojenské služby. Z tohoto důvodu se také skrýval před lidmi, kteří mají na starosti nábor lidí do armády. Tyto okolnosti lze dle přesvědčení žalobce podřadit pod pojem pronásledování (odkázal zde na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 – 83, a na rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. 2. 2015 ve věci C-472/13, *Shepherd proti Německu*). Zároveň poukázal na setrvale vypjatou situaci na Ukrajině a na aktuální zprávy o zemi původu.
4. Žalobce dále vyjádřil obavu z mafiánských struktur v zemi původu, s nimiž měl určité problémy. Žalobce rezignoval na pomoc bezpečnostních složek na Ukrajině, tyto nejsou schopny poskytnout mu účinnou pomoc.
5. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí jako nezákonné zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že je přesvědčen o správnosti vydaného správního rozhodnutí. Existencí nebezpečí vážné újmy se dostatečně zabýval a zjistil tedy skutkový stav v potřebném rozsahu, zabýval se vším, co žalobce v řízení uvedl. Stran žalobcovy obavy z nástupu vojenské služby žalovaný odkázal na odůvodnění správního rozhodnutí. Doplnil, že pouhá neochota nastoupit do armády a účastnit se válečných operací není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany – existence této občanské povinnosti a její vynucování, a to i prostřednictvím trestněprávní represe, je zcela legitimní. Její výkon tak nelze bez dalšího považovat za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
7. Ohledně žalobcovy obavy z výhrůžek mafie, od níž si vypůjčil peníze, žalovaný vyjádřil přesvědčení, že tuto obavu nelze považovat za odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Jednalo by se totiž o pronásledování ze strany soukromých osob z důvodů nikoli azylově relevantních; žalobci by pak nic nebránilo v tom, dovolávat se ochrany u státních orgánů v zemi původu.
8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobu shledal nedůvodnou.
10. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce přicestoval do ČR v říjnu 2018 mikrobusem. Při zadržení prokázal totožnost padělaným rumunským cestovním dokladem, vydaným na jméno I. C. Svůj pas údajně ztratil, proto si opatřil přes internet padělaný doklad. Dne 11. 1. 2019 poskytl údaje k podané žádosti o mezinárodní ochranu. Je státním občanem Ukrajiny, ukrajinské národnosti, pravoslavného křesťanského vyznání, dorozumí se rusky a ukrajinsky. Žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnil obavou z nástupu vojenské služby – opakovaně obdržel předvolání orgánů vojenské správy. Dále žalobce uvedl, že se ukrývá před věřiteli – z dřívějška má dluh, který nyní nemůže splatit. Kvůli tomu na Ukrajině přišel o část domu. Popisoval problémy s dluhy, které činí zhruba 8 tis. EUR. Jeho věřitelé k němu chodili domů, volali mu, vyhrožovali újmou v případě, že dluh nesplatí. Měsíčně měl splácet určitou částku a někdy, když ji nezaplatil, byl zbit. Na tamní policii se neobrátil, protože podle žalobce by to bylo ještě horší – policie je propojená s mafií. Neobrátil se ani na jinou instituci, neboť není kam. Na Ukrajině nikdy nebyl trestně stíhán. Nemůže se vrátit, protože by měl problémy s mafií, a také by ho čekaly povolávací rozkazy. Také se nemá kam vrátit, neboť prodal dům.
11. Žaloba není důvodná.
12. Mezinárodní ochranu lze poskytnout buď ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany. Důvody pro poskytnutí první ze zmíněných forem mezinárodní ochrany jsou stanoveny především v § 12 zákona o azylu, podle nějž se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
13. S ohledem na skutečnost, že žalobce v žalobě uplatňoval důvody, které dle jeho přesvědčení zakládají nárok na poskytnutí doplňkové ochrany, uvádí soud pouze ve stručnosti ve vztahu k důvodům pro udělení azylu následující. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu žalobce netvrdil, že by se jakkoli politicky projevoval či angažoval, a byl pro to relevantním způsobem pronásledován nebo měl z tohoto pronásledování obavy. Stejně tak žalobce neuváděl, že by měl ve vlasti problémy z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti nebo příslušnosti k sociální skupině. Žalobce pouze tvrdil, že je „pronásledován“ soukromými subjekty – svými věřiteli kvůli soukromoprávnímu dluhu. Tato skutečnost není azylově relevantním důvodem, neboť ji nelze podřadit pod důvody pronásledování uvedené v § 12 zákona o azylu. Kromě toho nelze přehlédnout, že žalobce se ani nepokusil vyhledat pomoc u orgánů či bezpečnostních složek v zemi původu – na tento postup předem rezignoval a zdůvodňoval to spekulativním tvrzením, že tamní policejní složky jsou provázané s mafií.

14. Co se týče žalobcem uváděných obav z nástupu vojenské služby a v jejím rámci nasazení do bojů na Ukrajině, pak krajský soud předně konstatuje, že tyto obavy jsou spíše hypotetické (k tomu viz níže). Žalovaný nadto správně podotkl, že snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud se povinnost nástupu týká všech obyvatel země bez ohledu na rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Branná povinnost je legitimní občanskou povinností, což uznává Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, jakož i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. V případě žalobce se neprokázalo, že by jeho případné povolání do vojenské služby mělo mít diskriminační charakter z důvodu politického přesvědčení, náboženství nebo jiného uvedeného kritéria, což by mohlo naplnit obsah pojmu pronásledování. Žalobce ostatně takové skutečnosti ani netvrdil.
15. Žalovaný opatřil podklady dokumentující v obecné rovině politickou, občanskou a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Z těchto podkladů nevyplývá, že by současnou bezpečnostní situaci na Ukrajině bylo možno považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný nepřehlédl, že na Ukrajině ve větší či menší míře probíhaly a probíhají ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké a Luhanské oblasti. Současně však s ohledem na shromážděné zprávy o situaci v zemi původu žalovaný učinil závěr, že není důvod domnívat se, že by zhoršená bezpečnostní situace na východě Ukrajiny měla mít dopad na situaci ve zbytku země, kde je naopak dlouhodobě nezměněná bezpečnostní situace, k ozbrojeným střetům zde nedochází a zhoršená bezpečnostní situace se tak žalobce nijak netýká. Žalobce pochází z oblasti, která je pod kontrolou vlády, která proklamuje panství demokracie a práva.
16. Také podle judikatury Nejvyššího správního soudu nepředstavuje požadavek státu na výkon vojenské povinnosti sám o sobě pronásledování. Jedná se o legitimní požadavek státu na jeho občany, směřující k obraně státu v případě ohrožení a občané jsou povinni mu vyhovět (viz například rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49). Nejvyšší správní soud sice uznal právo na azyl v souvislosti s vyhýbáním se branné povinnosti v rozsudku č. j. 5 Azs 18/2008 - 83, kterého se žalobce dovolává, jednalo se však o velmi specifickou věc týkající se odvedenců do alžírské armády, kteří (spolu se svými rodinami) čelili hrozbě útoků ze strany islamistů. Nejvyšší správní soud v tomto případě dovodil, že branci mohou být na základě konkrétních skutkových okolností považováni za specifickou sociální skupinu, jejíž příslušníci mohou mít odůvodněný strach z pronásledování. Na jedné straně totiž čelí hrozbě násilí ze strany teroristických skupin pro případ, že základní vojenskou službu nastoupí, přičemž stát není schopen jim před tímto nebezpečím poskytnout ochranu, na druhé straně naopak čelí hrozbě trestů odnětí svobody a dalších sankcí ze strany státu pro případ, že by vojenskou službu nastoupit odmítli. Žalobce se však nachází ve zcela odlišné situaci než zmínění odvedenci v Alžírsku.
17. Žalobce dále poukázal na rozsudek Soudního dvora ve věci *Shepherd proti Německu*, podle něž „za akt pronásledování je považováno i trestní stíhání nebo trest za odeprání výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající do doložek o vyloučení uvedených v čl. 12 odst. 2. Do těchto doložek vyloučení mimo jiné patří i páčání válečných zločinů, zločinů proti lidskosti nebo činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1a 2 Charty OSN.“ Krajský soud

k tomu uvádí, že pokud se žalobce dovolává, navíc až v žalobě, obav ze své potenciální účasti na válečných zločinech páchaných ukrajinskými vojáky, měl by prokázat, že takové činy budou s vysokou pravděpodobností spáchány. Nic takového ale neučinil. V souvislosti s předmětnou žalobní námitkou žalobce odkázal především na výroční zprávy organizace *Human Rights Watch*. Obsah těchto zpráv je krajskému soudu znám z jeho úřední činnosti, z rozhodování v jiných věcech, v nichž se zabýval obdobnými žalobními námitkami uplatněnými žalobci pocházejícími rovněž u Ukrajiny (viz např. rozsudek krajského soudu ze dne 30. 11. 2018, č. j. 43 Az 8/2017 – 38). Z předmětných zpráv ovšem nelze dovozovat, že vojenské akce ukrajinské armády představují typ vojenských akcí, na které by bylo možno vztáhnout závěry vyslovené v citovaném rozsudku Soudního dvora.

18. Závěru žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, tedy nelze nic vytknout.
19. Důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 zákona o azylu nebyly v řízení zjištěny, ani nebyly žalobcem uplatňovány.
20. Žalobce se v žalobě dovolával udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 1, odst. 2 zákona o azylu, neboť je ohrožen vážnou újmou v důsledku hrozícího povolání do vojenské služby v probíhajícím válečném konfliktu.
21. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
22. Za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
23. Z důvodů shora uvedených dospěl krajský soud shodně s žalovaným k závěru, že vážná újma v podobě případů uvedených v § 14a odst. 2 zákona o azylu žalobci nehrozí, resp. neexistuje zde tzv. „reálné nebezpečí“ této újmy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). Z podkladů shromážděných ve správním spise vyplývá, že na Ukrajině jsou plně funkční státní orgány i bezpečnostní složky. U těch se může žalobce dovolávat případné ochrany před nezákonným jednáním soukromých osob, které, jak tvrdil, jej pronásledují.
24. Pokud jde o obavu z nástupu vojenské služby, žalovaný se s touto otázkou vypořádal i ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany (str. 8 napadeného rozhodnutí) – v zásadě platí totéž, co je již uvedeno výše ve vztahu k udělení azylu. Žalovaný vycházel zejména

z dokumentu „Ukrajina, informace OAMP – situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby“ ze 14. 9. 2018. Podle žalovaného se vojenská služba na Ukrajině řídí zákonem, přičemž právo je vymahatelné a podmínky výkonu vojenské služby nejsou vůči žalobci znevýhodňující. Dále žalovaný konstatoval, že na Ukrajině sice hrozí za nenastoupení vojenské služby trest odnětí svobody na 2 až 5 let, avšak až v případě, že si povolávaný převezme povolávací rozkaz. Na východoukrajinské frontě již navíc žádní mobilizovaní vojáci nepůsobí, působí zde pouze profesionální příslušníci armády a dobrovolníci; z toho žalovaný dovodil, že obavy žalobce z povolání do ukrajinské armády a účasti v bojích jsou bezpředmětné.

25. Krajský soud se s tímto posouzením žadatelovy věci ztotožňuje. Ze zmíněné informace OAMP ze dne 14. 9. 2018 vyplývá, že bezpečnostní situace na většině území Ukrajiny se od roku 2015 relativně uklidnila. Napjatá situace je pouze na východě Ukrajiny v Doněcké a Luhanské oblasti – mimo tyto regiony nedocházelo nejméně od roku 2017 k žádným bezpečnostním incidentům. Ze zprávy dále vyplývá, že v Černihivské oblasti, odkud žalobce pochází, se poslední informace o bezpečnostních incidentech objevily v roce 2014; od té doby je oblast pod kontrolou ukrajinské centrální vlády.
26. Žalobce v žalobě dovozoval jemu údajně hrozící nebezpečí vážné újmy jednak z toho, že je vážně ohrožen jeho život coby civilisty v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. K tomu lze uvést, že na základě shora rekapitulovaných informací je zřejmé, že spor mezi ukrajinskou vládou a separatisty neprobíhá na celém území Ukrajiny a nejedná se o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Azs 340/2016 – 28, bod 10). Nic pak nenasvědčuje tomu, že by v Černihivské oblasti, odkud žalobce pochází, docházelo k bezpečnostním incidentům, ozbrojeným střetům či násilnostem. Žalobce jako žadatel o mezinárodní ochranu neprokázal dostatečnou míru individualizace dopadů ozbrojeného konfliktu.
27. V duchu judikturních závěrů Nejvyššího správního soudu ani žalobcova obava z povolání do vojenské služby sama o sobě není důvodem k udělení mezinárodní ochrany, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 10 Azs 2/2016 – 33, bod 9). Samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní a existuje i možnost tzv. alternativní služby (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 – 31). Azylově relevantním důvodem není ani hrozba trestního stíhání a postihu za nenastoupení do vojenské služby, neděje-li se tak způsobem porušujícím lidská práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2016, č. j. 4 Azs 72/2016 – 29, body 15 a 16).
28. Z uvedených důvodů dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný správně rozhodl, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.
29. Žalovaný nezjistil ani skutečnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu; žalobce se ostatně takových skutečností ani nedovolával a z obsahu správního spisu je nezjistil ani krajský soud. Proto i rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu je třeba považovat za zákonné.
30. Krajský soud shledal nedůvodnými také námitky žalobce směřující k porušení procesních

ustanovení správního řádu (§ 2 odst. 1, § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2 a 3). Žalovaný shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí v rozsahu dostatečném pro jeho rozhodnutí; z těchto podkladů pak vyplývá stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Jednotlivé shromážděné podklady pak správní orgán důkazně vyhodnotil, přičemž výsledky tohoto hodnocení přesvědčivě a srozumitelně popsal v odůvodnění rozhodnutí, vše v kontextu s výpovědí a argumenty žalobce. Srozumitelně pak uvedl úvahy, které jej vedly k vydání napadeného rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

31. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
32. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu, § a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 29. května 2020

Mgr. Tomáš Blažek v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení: I. S.

